

**HANDLINGSPLAN FÖR PSYKISKT OCH
SOCIALT OMHÄNDERTAGANDE VID
STORA OLYCKOR OCH KATASTROFER**

Antagen av kommunstyrelsen
i Sävsjö kommun 2007-06-05, § 126

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. BAKGRUND	3
MÅL	3
ANSVAR/ARBETSUPPGIFTER	3
2. ORGANISATION	4
A. POSOM- Ledningsfunktion	4
B. POSOM- Krisstödsfunktion	4
C. Lokala Stödgrupper	4
Ordinarie medlemmar i POSOM-gruppen	4
Ersättare	4
Adjungerade	5
LARMVÄG	5
LOKAL/SAMLINGSPLATS	5
3. ÅTGÄRDSPLAN; POSOM-Ledningsgrupp	6
Åtgärder	6
4. LEDNINGSFÖRHÅLLANDEN	6
5. ÖVNING OCH UTBILDNING	6

Handlingsplan för psykiskt och socialt omhändertagande vid stora olyckor och katastrofer

1. BAKGRUND

Erfarenheterna från stora katastrofer och olyckor de senaste åren visar, att samordnings- och ledningsfunktioner är viktiga då många drabbade skall erbjudas hjälp och omhändertagande. Det ställer stora krav på samhällets insatser vad avser resurser men framförallt när det gäller organisation och samverkan. Erfarenheten visar också på att behovet av psykiska och sociala insatser är betydligt större och mer långvariga än behovet av de somatiskt-medicinska.

I Allmänt råd från socialstyrelsen 1991:2 (reviderat 1996) angående ”Psykiskt och socialt omhändertagande vid stora olyckor och katastrofer” framhålls att psykiskt och socialt omhändertagande är en viktig del av den fredstida katastrofberedskapen.

I Sävsjö har ansvaret hittills åvilat socialförvaltning, räddningstjänst, skola, vårdcentral och kyrka, att i händelse av en mer omfattande katastrofsituation snabbt organisera det psykiska och sociala omhändertagandet.

POSOM står för Psykiskt Och Socialt Omhändertagande och innebär att samhällets samlade resurser skall samordnas i syfte att erbjuda de hjälpbehövande en god service och vård vid stora olyckor och katastrofer.

Samtidigt är det viktigt att det psykiska och sociala omhändertagandet är av god kvalitet även vid mindre händelser, och POSOM-gruppen bör följa upp att berörda organisationers ordinarie verksamheter har en beredskap att klara även mindre olyckshändelser där det krävs ett gott omhändertagande.

Inom Landstingsjukvården finns det regionalt organiserade grupper för psykiskt och socialt omhändertagande, s k PKL-grupper (psykisk katastrof ledningsgrupp). Dessa grupper ansvarar för ledningen av omhändertagandet av personer som direkt drabbas vid olyckshändelser. Erfarenhetsutbyte och samverkan mellan PKL-gruppen och POSOM-gruppen skall ske kontinuerligt.

MÅL

Målet för det psykiska och sociala omhändertagandet av drabbade människor vid stora olyckor och katastrofer är att ge stöd i den aktuella situationen och att förebygga psykisk ohälsa på sikt.

ANSVAR/ARBETSUPPGIFTER

På kommunal nivå har kommunstyrelsen det yttersta ansvaret – i såväl fred som krig – för att alla som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som är erforderlig. Socialtjänsten, kyrkan, polisen, primärvården och räddningstjänsten har alla hand om verksamhetsområden som kan komma att bli involverade vid olyckor eller katastrofer.

POSOM-gruppen skall inom sig organisera en ledningsfunktion för samverkan kring psykiskt och socialt omhändertagande. Socialchefen är sammankallande. Gruppen skall användas vid större olyckor eller andra akuta händelser där många människor är berörda inom Sävsjö kommun eller när Sävsjöbor är inblandade i olyckshändelser på annan ort och en psykosocial insats behövs.

2. ORGANISATION

POSOM-gruppen är organisatoriskt knuten till socialnämnden och underställd Centrala säkerhetsgruppen (*kommunens krisledningsgrupp*) vid extraordinära händelser som berör flera av kommunens verksamheter.

POSOM-gruppens uppgift är att säkerställa att beredskapen för psykosociala insatser är god och att berörda organisationer är ständigt förberedda för olika typer av händelser, samt att samordna psykosociala insatser vid akuta större olyckor och katastrofer.

Kommunens POSOM-grupp är indelad i två funktioner, en ledningsfunktion och en krisstödsfunktion,

A. POSOM-Ledningsfunktion

POSOM-Ledningsgrupp utgör kommunens ledningsgrupp för det psykiska och sociala omhändertagandet vid stora olyckshändelser och katastrofer och består av socialchef (sammankallande), enhetschef IFO (vice sammankallande), primärvårdschef, rektor vid Gymnasieskolan, representanter för kyrkorna samt företagshälsovården. Vidare är räddningschef och polisbefäl adjungerade vid POSOM-gruppens sammanträden.

B. POSOM- Krisstödsfunktion

För akuta insatser av psykosocial natur finns POSOM - Krisstödsfunktion. Denna består av socialsekreterare, fältassistent, familjepedagog, skolkurator, distriktssköterska, psykolog, präst och pastor. Uppgiften att delta i POSOM krisstödsfunktion utgör ett uppdrag i tjänsten, och respektive huvudman har förbundit sig att ersätta övertid och andra kostnader som medarbetarens medverkan i krisarbetet medför.

C. Lokala Stödgrupper

Vid stora händelser kan större grupper frivilligarbetare behövas. Lokala stödgrupper finns i Rörvik, Stockaryd, Sävsjö och Vrigstad. Dessa består av personer som har ett engagemang för krisfrågor och en beredskap att ställa upp vid akuta händelser. I varje grupp finns en sammankallande gruppledare och en vice gruppledare.

ORDINARIE MEDLEMMAR I POSOM-gruppen

Telefonnummer och adresser se telefon- och adresslista, bilaga 1 o 2

Anders Åberg, socialchef, sammankallande
Gudrun Johansson, enhetschef IFO, vice sammankallande
Göran Madeland, präst
Birgitta Widestadh, PVO-chef
Göran Ahlqvist, rektor, Aleholmsskolan
Jan Brandin, Sävsjö Företagshälsovård
Yvonne Gill, informationssekreterare
Gunilla Gustavsson, socialsekreterare
Doris Nilsson, socialsekreterare
Arne Karlsson, fältassistent
Alexandra Cato, fältassistent
Ingela Svensson, familjepedagog
Boel Sjöström, behandlingsassistent
Monica Borg-Rudström, skolkurator

Margareta Pettersson, skolkurator
Ing-Marie Svensson, distriktssköterska
Ronny Jansson, pastor

Anders Åberg, Gudrun Johansson, Göran Madeland, Birgitta Widestadh, Göran Ahlqvist, Jan Brandin och Yvonne Gill utgör POSOM *ledningsfunktion* där Anders Åberg är sammankallande och Gudrun Johansson vice sammankallande.

Gudrun Johansson, Göran Ahlqvist, Göran Madeland, Gunilla Gustavsson, Doris Nilsson, Arne Karlsson, Alexandra Cato, Ingela Svensson, Boel Sjöström, Monica Borg-Rudström, Margareta Pettersson, Ing-Marie Svensson och Ronny Jansson utgör POSOM *krisstödsgrupp* där Gudrun Johansson är sammankallande och Göran Ahlqvist vice sammankallande.

ERSÄTTARE

Vid semestertid, sjukdom m.m. ersätts Gudrun Johansson av vuxengruppens enhetschef (IFOenheten).

ADJUNGERADE

Bo Christensson. räddningschef
Jonny Lindell, polis

INKALLANDE AV POSOM- organisationen

Initiativ till att inkalla POSOM-Ledningsfunktion kan tas från olika håll t ex:

- Centrala säkerhetsgruppen (*Kommunens krisledningsgrupp*)
- Socialchef
- Jourhavande insatsledare
- Medlem ur POSOM-Ledningsfunktion

Initiativ till att inkalla POSOM Krisfunktion tas i första hand av POSOM-Ledningsfunktion, men krisgruppen kan vid mindre händelser inkallas av socialförvaltningen, skolan, räddningstjänsten eller polisen.

LARMVÄG

- Kommunens växel 0382-152 00 (*endast dagtid vardagar*)
- SOS Alarm AB 112.
- Jourhavande insatsledare i Sävsjö kommun (*alla tider dygnet om*)

LOKAL/SAMLINGSPLATS

POSOM- gruppen samlas på socialkontoret i Sävsjö om inte annat är bestämt vid inkallelsen.

3. ÅTGÄRDSPLAN; POSOM-Ledningsfunktion

ÅTGÄRDER

Sammanställande person leder arbetet när gruppen tjänstgör. Följande arbetsuppgifter bör gruppen genomföra:

- Informera sig om det inträffade
- Orientera sig om vidtagna eller planerade åtgärder från andra myndigheter
- Klargöra fördelningen av ansvarsområden och befogenheter
- Bedöma behovet av ytterligare insatser
- Vid behov planera och genomföra ytterligare åtgärder – fördela arbetsuppgifterna inom POSOM-gruppen
- Upprätta kontakt med och informera sina respektive organisationer
- Planera för avlösning /ersättare
- Avsluta när uppdraget är slutfört och arbetsuppgifter kan överföras till ordinarie organisation
- Utvärdera insatserna

Exempel på ytterligare åtgärder:

- Kontakta kommunens krisledningsgrupp, informera samt inhämta direktiv
- Upprätta kris- och informationscentral
- Upprätta samarbete/kontakt med PKL (katastrofgruppen) på Höglandssjukhuset

Övrigt se POSOM-pärmen!

4. LEDNINGSFÖRHÅLLANDEN

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för säkerhets- och trygghetsfrågor inom Sävsjö kommun. Detta ansvar tydliggörs särskilt vid extraordinära händelser när kommunstyrelsen är krisledningsnämnd. I kommunens ”Plan för hantering av extraordinära händelser” regleras hur arbetet vid stora krishändelser organiseras.

Vid stora olyckor- och katastrofer sammankallas Centrala säkerhetsgruppen (*kommunens krisledningsgrupp*), under ledning av kommunchefen. POSOM-organisationen är då underställd kommunens krisledningsgrupp och arbetar på uppdrag från denna.

Det kan även förekomma att POSOM-gruppen sammankallas utan att kommunens krisledningsgrupp är inkallad. POSOM-organisationen behöver då både ledningsfunktion och personal för aktivt krishanteringsarbete. Här är det angeläget att gruppen underrättar kommunstyrelsens ordförande och kommunchef, och förankrar mer omfattande åtgärder hos dessa. Räddningschef och polis ansvarar alltid för arbetet på olycksplats, och POSOM-gruppens åtgärder måste alltid samordnas med dessa myndigheter.

5. ÖVNING OCH UTBILDNING

En målsättning är att samtliga medlemmar och ersättare i POSOM - gruppen har genomgått den av Statens Räddningsverk och Socialstyrelsen rekommenderade POSOM-utbildningen. För medlemmar i POSOM krisstödsfunktion bör även utbildning i krishantering erbjudas.

POSOM-organisationen bör sammankallas minst en gång per halvår för att säkerställa att beredskapen är god och att planer fortlöpande hålls aktuella. Vidare bör återkommande övningar planeras i syfte att upprätthålla en väl förberedd organisation. Här bör även samövning med kommunens krisledningsgrupp ingå.

Personer i de lokala stödgrupperna som kan bli ianspråkta för en POSOM-insats bör utbildas/informeras lokalt. Lämpligen bör en till två utbildnings- och informationsträffar anordnas årligen.

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Anders Åberg

Bilagor:

Adress- och telefonlistor:

1. POSOM - Ledningsfunktion
2. POSOM - Krisstödsfunktion
3. Lokala stödgrupper